

Asuin ympäristön turvallisuuskävelyn **TARKISTUSLISTA**

OHJEISTUS IÄKKÄIDEN TURVALLISUUSKÄVELYN JÄRJESTÄJÄLLE

Yhteinen arvioiva kävely auttaa kartoittamaan, mitkä paikat asuinalueella ovat juuri iäkkäiden arjen ja hyvinvoinnin kannalta keskeisiä.

Kävelyn avulla iäkkäiden asukkaiden kokemukset asuinalueesta ja tarpeet sen kehittämiseksi tulevat esille. Eri tahot, kuten taloyhtiö, järjestö, vanhus- tai vammaisneuvosto, kunnan viranomainen tai pelastuslaitos, voivat järjestää kävelyn.

Tärkeää on, että kävelyn aikana esiin tulleet havainnot ja kehittämissuhteet tulevat kirjattua ylös ja välittyvät toimenpiteitä varten niistä vastaaville toimijoille.

Kävelyn aikana kiinnitetään huomioita tekijöihin, jotka vaikuttavat liikkumisen turvallisuuteen ja vuorovaikutukseen toisten kanssa.

Turvallisessa asuin ympäristössä arjen askareet sujuvat, osallisuus vahvistuu, yksinäisyys vähenee, toimintakyky pysyy yllä ja kaatumisen riskit pienenevät.

Millaiset paikat tuntuvat turvallisilta ja millaiset turvattomilta? Miksi?

Miten esteettömyys toteutuu?

Entä mitä asuin ympäristössä pitää tehdä, jotta iäkkäät uskaltavat lähteä kotoaan ulos hoitamaan asioitaan ja osallistumaan paikallisen yhteisön elämään?

Onko mahdollista kohdata toisia ihmisiä ja kokea luontoa?

Asuinympäristön turvallisuuskävelyn **TARKISTUSLISTA**

OHJEISTUS IÄKKÄIDEN TURVALLISUUSKÄVELYN JÄRJESTÄJÄLLE

Kävelyn järjestelyt

- Valitaan kävelyn toteutuksesta vastaava taho, kävelyn vetäjä tai vetäjät sekä pyydetään tarvittaessa vapaaehtoisia ja läheisiä iäkkäiden avuksi ja tueksi.
- Ennen kävelyä asukkaille voidaan tehdä kysely, joka auttaa kohdentamaan arvioinnin sellaisiin kohteisiin, jotka ovat heille keskeisiä. Arvioitavat kohteet ja reitit valitaan yhdessä iäkkäiden kanssa.
- Sijoitetaan arvioitava reitti tai rajattu alue kartalle. Sovitaan, mitkä paikat reitillä vastaavat kysymyslomakkeen osioita. Tarvittaessa suunnitellulta reitiltä voidaan poiketa, jos tärkeä reitti tai kohde on jäänyt huomioimatta.
- Arviointikävelyn valmisteluissa huomioidaan osallistujien toimintakyky, jotta kaikki asianosaiset voivat halutessaan osallistua.
- Aloitetaan kävely kokoontumalla yhteen, kerrotaan, miksi kävely on järjestetty, ohjeistetaan osallistujat sekä jaetaan arviointilomakkeet. Valmistaudutaan kuvaamaan ja videoimaan kohteita.
- Toteutetaan kävely 5–10 hengen ryhmissä keskustellen. Jokaiseen ryhmään valitaan henkilö, joka kirjaa keskusteluissa esiin nousseita asioita ylös sekä kuvaa ja paikantaa huomionarvoisia kohteita kartalle. Ryhmän vetäjä huolehtii siitä, että kaikki osallistujat saavat mielipiteensä esille.
- Jokainen osallistuja arvioi ympäristöä omien kokemustensa perusteella ja täyttää oman arviointilomakkeensa.
- Jos reitin kohteena on kävelijöiden oma taloyhtiö, katsotaan myös tulipalotilanteita tai muita onnettomuuksia varten määritelty kokoontumispaikka sekä pelastustiet, jotka on pidettävä hälytysajoneuvoille esteettöminä. Samalla tarkistetaan, että opasteet ja osoitemerkinnät (katu- tai tieosoite ja numero) ovat selkeät sekä helposti havaittavissa.
- Kävelyn jälkeen keskustellaan yhdessä havainnoista ja korjausehdotuksista. Keskustelussa voidaan tarkentaa osallistujien kokemusten perusteella tietoja reittien ja alueen turvallisuudesta. Pääsevätkö he kulkemaan turvallisesti sinne, minne haluavat? Mitä paikkoja vältellään? Missä pelätään kaatumista tai eksymistä? Mikä lisää turvallisuuden tunnetta?
- Lopuksi kävelyn vetäjä kertoo, miten kävelyn tuloksia tullaan käyttämään ja kerää arviointilomakkeet sekä kävelyn ja loppukeskustelun aikana tehdyt muistiinpanot sekä kuvat ja videot.
- Vetäjä kokoaa materiaalin ja muistiinpanot, tekee yhteenvedon ja toimittaa sen yhteisesti sovitulla tavalla osallistujille. Tulosten perusteella osallistujien kanssa pohditaan, miten löydettyihin ongelmakohtiin voidaan puuttua ja hyväksi havaittuja asioita vahvistaa.
- Kävelyn järjestäjä huolehtii siitä, että kävelyllä tehdyt havainnot välittyvät korjaustoimenpiteistä vastaaville tahoille.
- Sovitaan mahdollisen seurantakävelyn ajankohdasta ja toteutusjärjestelyistä. Seurantakävelyllä arvioidaan suoritettujen toimenpiteiden onnistumista yhdessä asukkaiden kanssa.

Asuinympäristön turvallisuuskävelyn **TARKISTUSLISTA**

Tämän listan avulla voit arvioida, kuinka turvallinen asuinympäristösi on ja kuinka helppo siellä on kulkea.

- Anna väittämiin oma arviosi siitä, miten asia mielestäsi toteutuu. Rastita mielestäsi sopivin vaihtoehto. Jos et pysty vastaamaan johonkin kohtaan, jätä se väliin. Lopussa olevaan Lisätietoja-kohtaan voit kirjoittaa tarkennuksia.

Nimi: _____

Osoite ja asunnon numero: _____

_____ Päivämäärä: _____

1.

Sisäänkäynti rakennukseen

(Nimeä kohde):

Käytän sisäänkäyntiä:

Päivittäin

Muutaman kerran viikossa

Harvemmin

Kyllä

**Jossain
määrin**

Ei

Sisäänkäynti näkyy helposti

Sisäänkäynnin valaistus on hyvä

Ovi on helppo avata

Ovesta voi kulkea apuvälineen kanssa

Oven edusta on luistamaton (se ei ole liukas)

Talvikunnossapito on hyvä

Jos sisäänkäynnissä on portaat:			
	Kyllä	Jossain määrin	Ei
Portaat ovat helppokulkuiset			
Portaissa on kaiteet			
Tarjolla on toimiva luiska			
Lisätietoja: _____			

2.	Muut portaat ja luiskat (Nimeä kohde): _____ _____	Käytän portaita/luiskaa:		
		☐ Päivittäin	☐ Muutaman kerran viikossa	☐ Harvemmin
				
		Kyllä	Jossain määrin	Ei
	Portaat tai luiskat ovat helppokulkuiset			
	Portaat tai luiskat ovat kunnossa myös talvisin (ei lunta eikä liukasta)			
	Valaistus on hyvä			
	Portaissa askelmat erottuvat hyvin			
	Portaissa tai luiskissa on kaiteet			
	Portaat tai luiskat ovat hyvässä kunnossa			
	Lisätietoja: _____			

3.

Kulkureitti piha-alueella tai lähiympäristössä

(Nimeä kohde):

Käytän aluetta:

Päivittäin

Muutaman kerran viikossa

Harvemmin

	Kyllä	Jossain määrin	Ei
Reitillä on helppo kulkea			
Reitti on riittävän leveä			
Reitillä voi kulkea rollaattorin tai pyörätuolin kanssa			
Reitin pinta on tasainen ja kova (ei kuoppia tai kohoumia)			
Reitillä on hyvä pito (se ei ole liukas)			
Reitti on talvisin aurattu ja hiekoitettu			
Reitin varrella on riittävästi penkkejä			
Opasteet ovat selkeitä			
Reitti on hyvin valaistu			
Uskallan käyttää reittiä myös iltaisin			

Lisätietoja:

Kulkureittien huolenaiheet: 			
	Kyllä	Jossain määrin	Ei
Reitillä on häiritsevää melua			
Reitillä on liikkumista haittaavia esteitä, kuten pysäköityjä autoja tai pyöriä			
Muut kulkijat, kuten autoliikenne, pyöräilijät tai potkulautailijat, vaarantavat liikkumistani			
Pelkään kaatuvani kävellessäni reitillä			
Pelkään eksyväni reitiltä			
Lisätietoja: _____			

4. Risteykset, suojatiet ja pysäkit 			
	Kyllä	Jossain määrin	Ei
Suojateitä on riittävästi sopivissa kohdissa			
Suojatien käyttö on turvallista			
Julkisen liikenteen pysäkit ovat helppoja käyttää			
Julkisen liikenteen pysäkeillä on penkit			
Lisätietoja: _____ _____ _____			

Risteyksien ja suojateiden huolenaiheet: 			
	Kyllä	Jossain määrin	Ei
Pelkään kadun tai tien ylittämistä			
Reunakivetykset haittaavat kulkemistani			
Lisätietoja: _____			

5. Piha-alue ja lähiympäristö (Nimeä kohde): _____ _____	Käyn täällä: ☐ Päivittäin ☐ Muutaman kerran viikossa ☐ Harvemmin		
	  	Kyllä	Jossain määrin
On siisti ja hyvin hoidettu			
Rikkoutuneet kohteet korjataan nopeasti			
On rauhallinen			
Houkuttelee kävelemään			
On luontoa, kasvillisuutta ja istutuksia riittävästi			
On viihtyisiä paikkoja tavata muita ihmisiä ja oleskella			
Lisätietoja: _____			

Piha-alueen ja lähiympäristön huolenaiheet: !

	Kyllä	Jossain määrin	Ei
Näkyvillä ilmeillä			
Melu häiritsee			
Toiset ihmiset aiheuttavat turvattomuuden tunnetta			
Lisätietoja:			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			
<hr/>			

Lomake on suunniteltu sisäministeriön sisäisen turvallisuuden yhteistoimintamallin Ikäntyneiden turvallisuus asuinalueilla -työryhmässä 2023.